09. וישב. מבעד לכותנת הפסים: יופיו הפנימי של יוסף

לז 3: וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי בֶן זְקֻנִים הוּא לוֹ, וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִּים.

רש"י מפרש בשלוש דרכים את הביטוי "בן זקונין":

א) "נולד לו לעת זקנתו" (לפי פירוש זה, היה אמור לאהוב את בנימין אבל רחל, אשתו האהובה, נפטרה כשילדה אותו).

ב) "ואונקלוס תרגם 'בר חכים הוא ליה'": (הרשים יוסף את אביו בחכמתו).

ג) "שהיה זיו איקונין שלו דומה לו".

יוסף היה דומה לאביו לא רק בתווי פניו, אלא גם בעומק נפשו. כשעמד ליפול בפני פיתויה של אשת פוטיפר, לפתע 'באה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון' (מסכת סוטה ל"ו/ב). במילים אחרות, באותו רגע שאל יוסף את עצמו: וכי אני דומה לאבי? האם אני באמת יוסף בן יעקב? מחשבה זו הזכירה לו את זהותו ואת הדרך שממנה כמעט סטה. דמות אביו נתנה לו את הכוח לרסן את יצרו ולפעול ביושרה מוסרית ואתית.

לז 18: וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטֶרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ.

ביאר הרב סולובייצ'יק זצ"ל ('מסורת הרב') שהאחים 'ראו אותו מרחוק', לא רק במובן הגיאוגרפי אלא גם במובן הרוחני. הם ראו בו את החיצוניות בלבד, את כתונת הפסים שסימאה אותם. אבל את פנימיותו, את יופיו האמתי ואת עומק אישיותו, לא השכילו לראות. אילו רק היו חודרים מעבר לשכבת החוץ, היו מגלים את יוסף כפי שהיה באמת.

שבת שלום ומבורך.